

## Vad inom oss dör?

En gång för många år sedan var jag med om en gårdsslakt av en gris. Det som gjorde intryck på mig var att grisen fortsatte att röra på i minst tio minuter sig trots att den var död, alltså inte riktigt död innan alla reflexmässiga rörelser hade upphört. Min tanke blev att det tar tid med döden om vi räknar med spåren som uppstår efter att själva dödens ögonblick har passerat. Det är bara att konstatera att det finns olika nivåer av döden. Vi vet att en människa kan bli hjärndöd men kroppen lever ändå sitt eget liv. Det handlar om den fysiska världen och skulle vi ta in vad en människa består av så blir det genast svårt att greppa. Vad händer egentligen bakom våra fasader av föreställningar om oss själva? Det är hela tiden ytans perspektiv som gäller och får oss att tro att det skulle vara hela verkligheten. En gång i tiden fanns det en sanning: om det hade stått som rubrik i tidningen var det sant. Nu är det sant om det har visats på teve. Därmed räcker det för att vara en sanning som inte behöver provas eller fördjupas. Ändå är det så att de flesta kör på tills det krisar och när den dagen kommer så är föreställningen att det går att få ordning på det hela så att det går att köra några varv till som ”vanligt.” Ingenting kommer att bli som ”vanligt” fast vi tror det och förnekar alla förändringar. Det ”vanligaste” är denna förnekelse av att det fattas något och att det blivit tomt. Något som inte går att sätta ord på men det finns där och vederbörande vill inte erkänna det. ”Det är bara att bita ihop och det som inte dödar det hårdar” är en kliché men knappast en sanning. Kan det möjligen vara så att något redan har dött?

I våra moderna parbildningar brukar det ofta hävdas att orsaken till en separation är att känslorna har dött och att ett främlingskap har uppstått. Den förklaringen ger oss rimliga skäl till att något inte längre finns. Kärleken har upphört men har den dött? Fy, ett sådant otäckt ord så det är bättre att säga ”har tagit slut” men är inte det samma sak? Några ser det hela som ett biologiskt problem och att det är hormonerna som har tagit slut i kroppen men det går att ordna med hjälp av medicinen Viagra. Den ger oss nya hormoner som i sin tur ger oss lust, vitalitet och kraftfullhet. Allt ska gå att fixa och återställa till ”det vanliga”, men är vi fortfarande på ytan och leker? Jag tror det för jag kan inte låta bli att tänka på vad som händer med en själv om man skjuter mot hungriga barn som står i kö för att få mat och vatten i Gaza? Det enkla är att konstatera att barnen som står där för att kunna överleva sin svält i stället för att bli mätta får offra sina liv och de dör den fysiska döden. Frågan är om det är allt? Vad händer nu? Barnen begravs och lämnar ett stort lidande efter sig för sina föräldrar men vi som ser på vilket medlidande känner vi? Är det något som dör inom oss? Tron på mänskligheten eller på förnuftet? Vad händer med den unga israeliska soldaten på 22 år som sköt ihjäl svältande barn i en matkö? Vad händer med honom som ska leva med detta ögonblick resten av sitt liv? Min förståelse handlar om soldatens bakgrund att hans släktingar för fyra generationer sedan svält ihjäl och stod uppradade i en matkö då nazisterna öppnade eld och sköt ihjäl dem. Moralen och tron på människan dog då och den tron på dödandet måste upprepas för sådana själsliga sår kräver sin hämnd, om det så är åttio år som skiljer i tid. Våldet är en dålig investering, för hatet som hämnaden drivs av tycks inte gå att släcka.

*Per-Arne Bengtsson, präst*